

Adresseavisen

Nå har hun byttet ut strendene på Sandhamn med skibakkene i Åre

2022-02-16

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

[Read article by clicking here.](#)

KULTUR

Børge Sved

 Leder Kultur
 borge.sved@adresseavisen.no

Nå har hun byttet ut strendene på Sandhamn med ski-bakkene i Åre

Da Viveca Sten var koronafanget i Åre i mars 2020 utnyttet hun tiden godt. Et halvt år etter toppet hun bestselgerlistene med kriminelle intriger i alpinbakkene.

»Krimforfatter Viveca Sten

Nå i februar 2022 er grensene åpne, pandemien fisler tilsynelatende ut.

Vinterferiefolket strømmer til Åre, uvitende om at her herjer kriminaliteten.

Ansvarlig for at dødsraten tilsynelatende har økt betraktelig i Åre er nettopp Viveca Sten. Det var heller ikke spesielt tilfeldig at der var akkurat her den suksessrike krimforfatteren strandet i mars 2020.

- Jeg elsker å være i Åre, jeg kan kjøre ski hele vinteren. De siste 6-7 årene har vi hatt base i Åre flere måneder årlig. I oppveksten var familien på Storlien hver vinter, på sommeren var vi samlet på Sandhamn, forteller Viveca.

90 millioner tv-seere

Sandhamn ble åsted for Viveca Stens første krimserie *Mordene på Sandhamn*, som det ikke er en overdrivelse å kalle en stor suksess. Bokserien er solgt i over syv millioner eksemplarer. TV-serien basert på bøkene, som i Norge sendes på TV2, er vist til over 90 millioner tv-seere verden over.

De vises i Nepal, Fransk Guyana, Bhutan, Japan, USA, det er helt vilt at den kan fenge tv-seere på alle kanter av kloden, sier Viveca Sten.

Hun greide seg lenge godt med ett kriminelt univers. Så skjedde to ting omtrent samtidig. En mye omtalt internasjonal pandemi sørget for at en flere måneders promotion-turné i Europa, USA og Sor-Amerika ble avlyst. I

tidlig morgendis i Åre opplevde Viveca noe spesielt.

Et lik i stolheisen

Hun så opp på skiheisen, en kald morgen i motlys. Plutselig fikk hun et syn; en død person i en stolheis på vei nedover. Enn om det virkelig hadde vært en død person, hva hadde skjedd, hva lå bak?

En historie begynte å kverne i bakhodet, og da hele verden stoppet kunne hun jo bare skrive. Første kapittel i boka som skulle få navnet «Offermakeren» er skrevet ut fra dette synet.

- Et halvt år etter du fikk den første ideen var boka ute på markedet. Det må være rekord i effektivitet?

- Jeg skrev kontinuerlig. Jeg har aldri jobbet så hardt. Jeg fortalte ingen hva jeg holdt på med. Ikke engang mannen min, hver gang han nærmet seg klappet jeg igjen laptopen. Han merket noe var på gang, men skjønte ikke hemmelighetskremmeriet: *Hva er du redd for? Jeg har vært gift med deg i 31 år, jeg er ganske sikker på at du ikke er på Tinder...*

- I slutten av april skulle jeg ha møte med forlaget for å legge en plan for den kommende Sandhamn-boka som skulle ut et år senere. Bare noen minutter før vi skulle møtes sendte jeg alle en mail med presentasjon av det nye konseptet, med ferdig manus. De ble mildt sjokkert, men ganske raskt også begeistret.

Sommeren var odelagt

Bøker fra skjærgården er perfekt for lansering på våren, mens en

bok fra alpinmiljø må ut på hosten. Forsteutkastet var ferdig, men redigeringsarbeidet som gjerne er vel så omfattende gjensto. De spurte om hun hadde tid til å jobbe gjennom sommeren. Hun tenkte på alle planene hun hadde lagt med familien, men kunne ikke si annet enn ja. - Jeg har aldri vært så nervøs foran en lansering, og aldri blitt så lettet. Det var gode anmeldelser, sterke lesereaksjoner, forteller hun. Salg på 250 000 i Sverige, like mye som de mest-salgende Sandhamn-bøkene. Bøkene fra Åre har solgt mer enn Sandhamn-bøkene de siste årene. Så dette har gått over alle forventning, forteller Viveca Sten. Hun er i gang med bok tre nå, i både Sverige og Danmark er

det gitt ut to bøker før den første i disse dager kommer på norsk.

Grensen var stengt, kom aldri til Meråker

- Jeg har fått tid til å fokusere på dette de siste årene. Men det har vært noen begrensninger også. Deler av handlingen i bok to foregår på norsk side, i Meråker. Da jeg dro dit for å på research måtte jeg stoppe på grensen, og ta bilder over til norsk side, og har alliert meg med folk på norsk side for info.

- Det som står i bøkene dine skal være korrekt?

- Å, ja. Jeg vil ikke bli tatt på feil. Jeg har faglig bakgrunn som jurist og det henger i. Det holder ikke for en jurist å si at *jeg tror dette står i loven*, man må vite.

Så alle detaljer i en bok skal stemme.

Jobbet i SAS og Postnord

Viveca Sten hadde solid karriere som forretningsjurist før hun begynte med krim. Hun jobbet med Norden som arena, først i SAS, så i Postnord der hun var en del av konsernledelsen.

- Jeg hadde skrevet fagbøker tidligere. På et kurs for kvinnelige ledere skulle vi sette opp mål både for karriere og privatliv. Jeg skrev da at jeg ønsket å skrive en skjønnlitterær bok. Ikke lenge etter var vi ute på Sandhamn, og jeg kikket ut over en strand tidlig en morgen. Da fikk jeg et syn, en død kropp lå ute i vannet. Hva kunne ha skjedd, hva var historien bak?

Mer å leseDu finner oss også på adressa.no/kultur

Viveca Stens «syn» en tidlig vintermorgen ble starten på «Offermakere», den første boka i en serie med krim fra alpinmekkaet Åre.
FOTO: MORTEN ANTONSEN

- Denne historien virker kjent?

- Ja, men det er sånn med alle bøkene. Det starter gjerne med et konkret bilde. Den første historien brukte jeg lang tid på, skrev innimellom andre gjøremål. Jeg var usikker, men sendte til tre forlag. Fra Bonnier fikk jeg svar allerede etter tre uker. Denne boka ville de satse på. Jeg tenkte et opplag på 2000 måtte holde, de ganget med ti, så endte boka med å selge ti ganger så mye som deres anslag igjen, over 200 000, en suksess jeg ikke kunne ha drømt om.

Måtte velge bort jobben

- Jeg skrev nye bøker mens jeg fortsatt jobbet for fullt. Men en dag på flyet vei til Brussel for et

nytt møte med EU-kommisjonen skjønte jeg at dette ikke gikk lenger. Jeg hadde skrevet tre bøker, jeg var i forhandlinger med TV 4 om TV-serie, jeg hadde tre barn, mann og katt. Det ble for mye, sier Viveca Sten.

Siden har hun ikke sett seg tilbake, men fortsatt å skrive om små steder der det skjer fryktelige ting.

Ekstrem forskjell på folk

- Åre er jo mye større enn Sandhamn, men de har jo mye felles. Det er en oversiktlig gruppe fastboende og en masse folk som kommer innom. Det er enorm forskjell på folk, noen fastboende som kanskje ikke har så mye å rutte med, og tilreisende som har sykt mye penger.

- Den nye boka tar utgangspunkt i ei jente som meldes forsvunnet etter en fest på Lucianoatten. Sårbare ungdommer er en gjenganger i dine bøker?

- Mine barn er voksne nå, men du slutter jo ikke bekymre deg, og jeg har hatt ungdommer i huset så lenge at det sitter i. Det er en tematikk jeg alltid kommer tilbake til, det og vold mot kvinner, sier Viveca Sten som skriver krimhistorier som grenser mot drama. Hun skriver nært opp mot folks dagligliv.

Nedturen etter alpin-VM

- Jeg er glad i spenning, men ikke i detaljerte voldsbeskrivelser, sier Viveca Sten, som derimot skriver mye om dagligliv og både tenkt virke-

lighet og faktiske hendelser i et samfunn hun kjenner godt. De tre første bøkene i Åre-serien handler om tiden før og i starten av pandemien. Et bakteppe som ligner virkeligheten er den lokale skuffelsen over VM i alpint 2019 som ble en økonomisk nedtur for mange, mens en diktet element er ofre for trafikkficking i Åre. Sistnevnte tematikk var også på bakgrunn av observasjoner i eget nabolag. - Mange leier ut husene sine når de ikke selv er der, og de møter aldri de som vasker mellom hvert utelieferhold. Dette satte fantasien min i sving, sier Viveca Sten.

De mange besøkene bokas aktører avlegger på Åres restauranter og kafeer virker grundig

researchet. - Jeg vet hva jeg skriver om der ja, Åre har et utrolig bra nivå på restauranter, sier Viveca Sten.

Hun trives også med at grensene igjen er åpnet, hun syntes der var trist her uten det norske kontingenten. Vi møter henne i Åre bare få dager etter kravet om negativ test ved innreise forsvant.

- Forandringen skjedde allerede samme dag, min mann var nede ved Systembolaget og fortalte at parkeringsplassen var full av norskregistrerte Teslaer. Endelig på vei tilbake til normalen, tenkte jeg, smiler Viveca Sten.

OLE JACOB HOEL 951 98 722
ole.jacob.hoel@adresseavisen.no